

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren
20. maj 2015

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 337 (Alm. del) af 28. april 2015 stillet efter ønske fra Jesper Petersen (S)

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for, hvordan det offentlige forbrug vil udvikle sig mellem 2020 og 2025, hvis den såkaldte ”hængekøjeudfordring” fuldt ud skal håndteres frem mod 2025 og alternativt, hvordan det offentlige forbrug vil udvikle sig, hvis ”hængekøjen” skal løses ved reduktion i det offentlige forbrug hen over ”hængekøjeårene”? I beregningen skal det lægges til grund, at regeringens forsigtighedsprincip fortsat finder anvendelse i perioden 2020-25.

Svar

Den økonomiske politik er gennem en længere årrække blevet planlagt inden for rammerne af de såkaldte mellemfristede planer, aktuelt 2020-planen. Planerne har til formål at sikre, at de offentlige finanser er sunde, og at der i god tid tages hånd om mellem- og langfristede udfordringer for dansk økonomi.

Den mellemfristede planlægshorisont går aktuelt til 2020. Det vil sige, at der politisk er taget stilling til de overordnede prioriteringer i finanspolitikken til 2020. Efter 2020 er forløbet baseret på beregningstekniske forudsætninger om skatte- og udgiftspolitikken, der indebærer, at skatte- og afgiftsbelastningen fastholdes uændret fremadrettet, og at de nominelle udgifter til offentligt forbrug per bruger følger lønudviklingen og brugergrundlaget følger det beregnede demografiske træk på de offentlige ydelser. Derudover indregnes en række vedtagne initiativer, der rækker længere frem end 2020.

2020-fremskrivningen er senest opdateret i forbindelse med *Danmarks Konvergensprogram 2015*. Forløbet er holdbart og de offentlige finanser forbedres gradvist frem mod målet om mindst strukturel balance på den offentlige saldo i 2020.

Det holdbare forløb dækker imidlertid over en periode med betydelige offentlige underskud, som først på langt sigt vendes til overskud – den såkaldte hængekøjeudfordring. I en periode fra ca. 2030 til 2060 er der – hvis udgifts- og skattepolitikken følger de beregningstekniske principper – således udsigt til strukturelle underskud, der overstiger budgetlovens underskudsgrænse på ½ pct. af BNP.

Under budgetloven og forsigtighedsprincippet kommer disse underskud ikke til at optræde i praksis. De finanspolitiske rammer indebærer, at der ikke vil kunne bruges flere penge, end der er finansiering til. De beregningstekniske underskud er således udtryk for, at der skal en tilpasning til på udgifts- eller skattesiden for at sikre fortsat overholdelse af budgetloven.

Under forsigtighedsprincippet vil hængekøjeudfordringen kunne håndteres fuldt ud frem mod 2025, hvis finanspolitikken tilrettelægges ud fra en realvækst i ressourcerne til det offentlige forbrug på 0,6 pct. om året i 2021-25, jf. nedenfor. Det er beregnet med udgangspunkt i den seneste lange fremskrivning, som er offentliggjort i *Danmarks Konvergensprogram 2015*. Beregningerne indeholder, at der med forsigtighedsprincippet kun kan indregnes den finansiering, der allerede er fundet flertal for i folketinget.

Hvis håndteringen af hængekøjeudfordringen fordeles ligeligt over perioden 2020-2040 vil der være plads til en årlig realvækst i ressourcerne til offentligt forbrug på i gennemsnit ca. 0,9 pct. i 2021-25, når forsigtighedsprincippet indregnes i samme periode (dvs. til 2025).

Reformer, der styrker de offentlige finanser fx via øget beskæftigelse, vil derudover kunne øge råderummet i både udgifts- og skattepolitikken frem mod 2025 og styrke vækstpotentialet i dansk økonomi.

Baggrund for de beregningstekniske offentlige underskud efter 2020

Den mellemfristede planlægningshorisont går aktuelt til 2020. I perioden efter 2020 er forløbet baseret på en række beregningstekniske principper, jf. *nærmere i Finansredegørelse 2014*. For indtægtssiden indebærer de beregningstekniske principper, at skatte- og afgiftsbelastningen fastholdes uændret fremadrettet. På udgiftsiden indebærer principperne blandt andet, at de nominelle udgifter til offentligt forbrug per bruger følger lønudviklingen og at brugergrundlaget følger det beregnede demografiske træk på de offentlige ydelser¹.

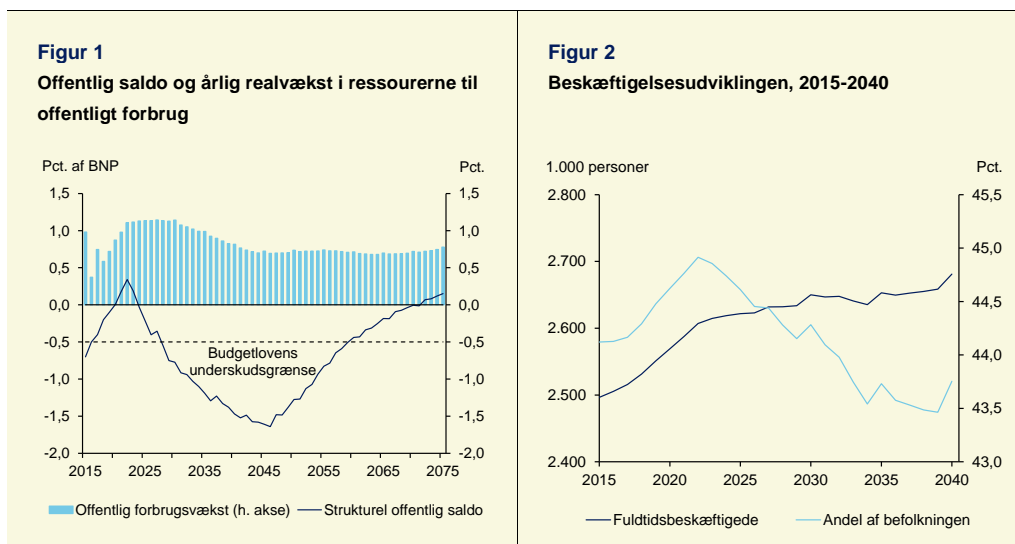
De lange fremskrivninger baseret på beregningstekniske principper anvendes til at vurdere om finanspolitikken er holdbar. De gennemførte reformer, herunder navnlig af reglerne for tilbagetrækning, har medvirket til at sikre en holdbar finanspolitik. Det vil sige, at den økonomiske politik, der er planlagt frem mod 2020, kan videreføres på langt sigt samtidig med, at den offentlige gæld på langt sigt er stabil i pct. af BNP.

Det holdbare forløb dækker imidlertid over en lang periode med betydelige underskud, som først vendes til overskud på meget langt sigt. I det beregningstekniske forløb er der således i perioden fra ca. 2030 til 2060 udsigt til strukturelle offentlige underskud, der overstiger budgetlovens underskudsgrænse på ½ pct. af BNP, jf. *figur 1*. Det skal understreges, at der her er tale om et beregningsteknik forløb. I forbindelse med kommende udvidelser af planlægningshorisonten i fx en

---

¹ Princippet indebærer, at det offentlige forbrug ved konstant befolkningssammensætning udgør en konstant andel af den samlede økonomi, og således kan finansieres med uændret skattebelastning.

2025-plan, en 2030-plan osv. vil den økonomiske politik skulle tilrettelægges, så budgetlovens underskudsgrænse på $\frac{1}{2}$ pct. af BNP er overholdt inden for planlægningshorisonten og forløbet i *figur 1* vil dermed ikke blive realiseret i praksis.

Anm.: Ressourcerne til det offentlige forbrug er opgjort inkl. udgifter til forskning og udvikling.

Kilde: Danmarks Konvergensprogram 2015 og egne beregninger.

Udviklingen i saldoen i det beregningstekniske forløb skal blandt andet ses i lyset af befolkningsudviklingen. Frem mod 2022 ventes beskæftigelsen at stige relativt kraftigt – både i antal personer og som andel af den samlede befolkning. Det afspejler blandt andet, at folkepensionsalderen hæves til 67 år i 2022. I en lang år-række efter 2022 ventes arbejdsudbuddet imidlertid at stige væsentligt langsommere. Når den samlede befolkning samtidig ventes at vokse mere end beskæftigelsen, falder andelen af beskæftigede i procent af den samlede befolkning efter 2022 og frem mod 2040, *jf. figur 2*. Der bliver således relativt færre i arbejde til at betale for dem, der endnu er for unge til at arbejde eller har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet. På meget langt sigt styrkes de offentlige finanser igen som følge af den vedtagne levetidsindeksering af folkepensionsalderen.

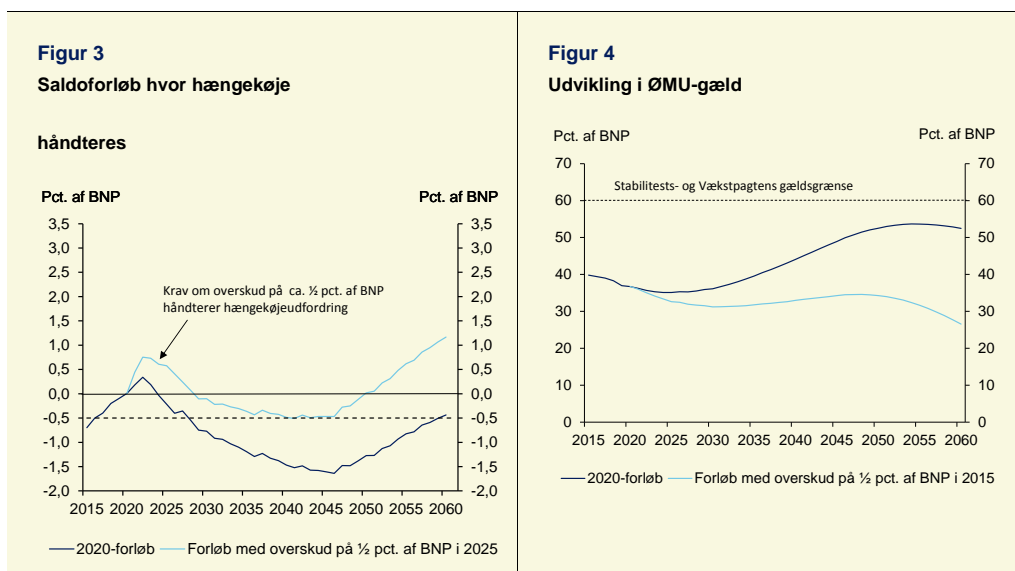
Saldoforløb der overholder budgetlovens underskudsgrænse på langt sigt

Udviklingen i de offentlige finanser på langt sigt er selvsagt behæftet med usikkerhed. Det gælder i stigende grad, jo længere, der kigges frem i tid. Usikkerhed om fx den fremskrevne forbedring af saldoen i årene efter 2045 trækker i retning af, at troværdighed om finanspolitikken fremmes ved i god tid at påbegynde de nødvendige tilpasninger for at sikre løbende overholdelse af budgetlovens underskudsgrænse.

I forbindelse med fremtidige udvidelser af den mellemfristede planlægningshorisont vil det på den baggrund være naturligt at tage fat på håndteringen af hængeskøjdefordringen.

Hvis planlægningshorisonten fx udvides fra 2020 til 2025 og hele hængekøjeudfordringen håndteres med tilpasninger i den periode, vil der skulle sigtes efter et strukturelt overskud på ca. ½ pct. af BNP i 2025, *jf. figur 3*. Det vil sige, at den offentlige gæld nedbringes, hvilket reducerer de offentlige renteudgifter, *jf. figur 4*. Et sådant overskud og gældsnedbringelse vil sikre, at den offentlige saldo i de efterfølgende år holder sig inden for budgetlovens underskudsgrænse i alle efterfølgende år (givet de beregningstekniske principper og de nuværende forudsætninger om befolkningsudvikling mv.).

Under forsigtighedsprincippet kan der opnås et strukturelt overskud på ca. ½ pct. af BNP ved, at den årlige realvækst i ressourcerne til offentligt forbrug sættes til ca. 0,6 pct. af BNP (mod ca. 1,1 pct. om året i det beregningstekniske forløb, hvor hængekøjeudfordringen optræder).²

Kilde: Danmarks Konvergensprogram 2015 og egne beregninger

Hvis der i perioden 2020-25 skal løses en fjerdedel af den samlede udfordring, som opstår fra 2020 til 2040, vil der i 2025 skulle sigtes efter omtrent balance på den offentlige saldo. Der vil da udestå krav om yderligere tilpasninger på den anden side af 2025. Under forsigtighedsprincippet kan der opnås omtrent balance i 2025 med en årlig realvækst i ressourcerne til offentligt forbrug på 0,9 pct. af BNP i 2021-25.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon

² I beregningen indgår desuden et uændret forhold mellem den offentlige produktion og det offentlige kapitalapparat således at den lavere offentlige produktivitetsvækst også kræver færre investeringer i offentlige bygninger mv.